

משום שכל נשמות בני האדם יוצאות ורצות לעלות. כשעולות למקום של הממנים הללו ששם עומדים המשמרה הראשונה, יש שם שלש מאות ששים וחמשה היכלות, כחשבון ימות השנה, וממנים מגנים עליהם.

אם זוכות אותן הנשמות, פותחים להן פתחים עליונים. ואם לא, דוחים אותן החוצה, והולכות ומשוטטות בכל העולם, ופוגשות את אותן הרוחות הרעות, ומודיעות להן דברים, מהם פוזבים ומהם אמת. אם זוכות להפנס, פותחים להן פתח, ונכנסות ועולות למקום אותן האחרות.

משמרת שניה, שם הם הממנים האחרים, שנקראים אבלי ציון, שמתאבלים על חרבן בית המקדש.

ובאותה השעה של קריאת הגבר, שמתעוררת אותה השלהבת של צד הצפון, מאותה התעוררות השלהבת הזאת, כשיוֹרֶדֶת לעולם הזה, עד פני התרנגול של העולם הזה, קורא בחיל, ואומר: התעוררו לבכיה של בית המקדש כל אותם בעלי השלום, שפֶּתוּב (ישעיה לג ז) מלאכי שלום מר בכפיון.

מי שרואה בכי, ומי שלא רואה בכי, כלם מתפנסים לבכי של בית המקדש. מי ראה הערבוביה של כל צבאות השמים, וכל המרפכות הקדושות שגועות ובוכות?

והקדוש ברוך הוא גועה ובוכה, ובוֹעֵט בשלש מאות ושבעים (ותשעים) רקיעים. ואז, באותה השעה כתוב, (רות א) ויהי כחצי הלילה ויחרד האיש וילפת. האיש - זה הקדוש ברוך הוא, ששואג ונותן קול על חרבן בית

בגין דכל נשמתין דבני נשא, נפקו ובעאן לסלקא. פד סלקין לדוכתא דאלין ממנן דמשמרה ראשונה קיימין, אית תמן תלת מאה ושיתין וחמש היכלין, כחושבן יומי שתא, וממנן תריסין עלייהו.

אי זכאין אינון נשמתין, פתחין להון פתחין עילאין. ואי לאו, דחייין לון לבר, ואזלין ומשטטי בכל עלמא, ופגעי באינון רוחין בישין, ואודעין להון מילין, מנהון פדיבין, ומנהון קשוט. אי זכאן לאעלא, פתחין להון פתחא, ועאלין וסלקין לדוכתא דאינון אוחרנייתא.

משמרה שנייה, תמן אינון ממנין אחרנין, איקרוין אבלי ציון, דקא מתאבלי על חורבן בית המקדש.

ובההוא שעתא דקריאת הגבר, דאיתער ההוא שלהובא דסטר צפון, מההוא אתערו דההוא שלהובא, פד נחתא להאי עלמא, עד גדפי תרנגולא דהאי עלמא, קרי בחיל, ואמר, אתערו לבכיא דבי מקדשא, כל אינון מאריהון דשלום דכתיב, (ישעיה לג ז) מלאכי שלום מר בכפיון.

מאן דחמא בכיא, ומאן דלא חמא בכיא, כולהו מתפנשין לבכיה דבי מקדשא. מאן חמא ערבוביא דכל חילי שמיא, וכל רתיכין קדישין געו וכוו.

והקדוש ברוך הוא געי ובכי, ובעיט בתלת מאה ושבעין (כ"א ותשעים) רקיעין. וכדין, בההיא שעתא פתיב, ויהי כחצי הלילה ויחרד האיש וילפת. האיש, דא קודשא ברוך הוא, דשאג ויהיב קלא על חורבן דבי מקדשא. הדא הוא דכתיב, (ירמיה כה ל) ה' ממרום ישאג ומפעון קדשו יתן קולו. שאוג ישאג על נהו,

דא שכנינתא. וילפת, פמה דאת אמר (איוב ז יח) ילפתו ארחות דרפם.

בדין איהו בעט ברקיעין פוילהו, וכל חיילין, וכל רתיכין, בכאן ומתאבלן בההוא שעתא. מאי קאמרי, (תהלים עט א) אלהים באו גוים בנחלתך וגו'. נתנו את נבלת עבדיך וגו'. (שם קלז א) על נהרות בבלי וגו'.

וילפת, אמאי. בגין, (דהא) והנה אשה שוכבת מרגלותיו, שכיבת לעפרא, מהדקא בין רגליו, דא כנסת ישראל. פדין בההיא שעתא איהי איתערת לגביה, והוא שאיל לה, מי את בתי בגלותא. ומי את בשעתא דא.

והאמר אנכי רות אמתך. מרות בצערין, מרות מכאובין על בני (דאינין) בגלותא. ועל פלטיירין קדישין דאתתריכנא מנייהו, ולא די דאתתריכנא, אלא דמחרפין ומקללין בכל יומא עלייהו, ולית לי פומא בגלותא לאהדרא לון.

ויאמר ברוכה את לה בתי הטבת חסדך האחרון מן הראשון לבלתי לכת אחרי הבחורים אם דל אם עשיר. אמר לה קודשא בריך הוא, ברתי, אדפר קדמי, פד דוד משיחי אתתך מירושלם, והוא אתא עד בחורים, ונפיק שמעי בן גרא מן הימיני לגבי משיחי, וגדיף וקילל לגביה, ושתיק. פהאי גידופא לא הוה גידופא. וקליל ליה קללה נמרצת, ולא חייש לאתבא ליה, ושתיק.

והשתא בגלותא, אוף הכי טיבו וקשוט סגי עבדת עמי, ואוטיבת (דאטיבת) דא טיבו בתראה, מההוא קדמאה דהוה מבחורים, ולא את חיישא למיהו בתר חירופין וגידופין דשאר עמין, דאינון פההוא מבחורים. אם דל, דא אספסיינוס דלא בר מלפא הוה. ואם

המקדש. זהו שכתוב (ירמיה כה) ה' ממרום ישאג ויממעון קדשו יתן קולו. שאג ישאג על גוהו - זו השכינה. וילפת - כמו שנאמר (איוב ו) ילפתו ארחות דרפם.

ואו הוא בועט בכל הרקיעים, וכל הצבאות וכל המרפבות בוכים ומתאבלים באותה השעה. מה הם אומרים? (תהלים עט) אלהים באו גוים בנחלתך וגו'. נתנו את נבלת עבדיך וגו'. (שם קלז) על נהרות בבלי וגו'.

וילפת, למה? משום (שהרי) הנה אשה שוכבת מרגלותיו, שוכבת לעפר, מהדקת בין הרגלים, זו כנסת ישראל. אז באותה שעה היא מתעוררת אליו, והוא שואל אותה, מי את בתי בגלות, ומי את בשעה הזו?

והאמר אנכי רות אמתך. רוייה בצער, רוייה במכאובים על בני (שם) בגלות, ועל הפלטיירין הקדושים שגרשתי מהם. ולא די שגרשתי, אלא שמחרפים ומקללים בכל יום עליהם, ואין לי פה בגלות להחזיר להם.

ויאמר ברוכה את לה בתי היטבת חסדך האחרון מן הראשון לבלתי לכת אחרי הבחורים אם דל אם עשיר. אמר לה הקדוש ברוך הוא, בתי, נזכר לפני, כשדוד משיחי גרש מירושלים, והוא בא עד בחורים, ויצא שמעי בן גרא מן הימיני אל משיחי, וגדף וקלל אליו, ושתיק. כמו הגדוף הזה לא היה גדוף, וקלל אותו קללה נמרצת, ולא חשש להשיבו, ושתיק.

וכעת בגלות, אף כאן חסד נאמת הרבה עשית עמדי, והיטבת (שהיטבת) את החסד האחרון הזה מאותו הראשון שהיה מבחורים, ואינך חוששת ללכת אחר החרופים והגדופים של שאר

העמים, שהם כמו אותן מבחורים. אם דל - זה אספספונס, שלא היה בן מלך. ואם עשיר - זה נבוכדנצר המלך בן מלך, ראש הנזקב.

והכמת שלמה אל שמעי, מה כתוב בו? (שמואל-ב טו) צא צא איש הדמים ואיש הבליעל. צא צא מעמים. צא מירושלים, צא מביתך. אמר לו שלמה, איני כף, אלא (מלכים-א ב) בנה לך בית בירושלים וגו', והנה ביום צאתך וגו'.

ועל זה אמר לו הקדוש ברוך הוא, היטבת מסדר האחרון מן הראשון, שהתקמת בקיום אלי, ולא חששת לחרוף והגדוף של שאר העמים. אבל ליני הלילה, תהיי פעת בגלות, והובילי את בנותי לשם בתורה ובמעשים טובים. ואם יעידו עליך מעשים טובים לגאל אותך - יגאל, ואם לא - יגאלתיך אנכי. חי ה' שכבי עד הבקר, עד שיבא הבקר והארת הגאולה. (ליני הלילה וגו').

בשעה שנחלק הלילה, היא מתעוררת אליו, ואז נכנס הקדוש ברוך הוא לגן העדן עם הצדיקים, להשתעשע בתורה בגן העדן עד בא היום.

ואז בא הגואל. מתי? בזמן שישאל מתפללים תפלה, וסומכים גאולה לתפלה, וישאל שרונים על הארץ הקדושה. וכשלא סומכים גאולה לתפלה, אז לא סומך זה את זה, והולכת בגלות.

והנה הגאל עבר אשר דבר בעז (רות ד), והו גואל קרוב, יותר קרוב לגאולה. הרבה קרוב לעולם הבא, והימין העליון.

ויאמר סורה שבה פה פלוני אלמוני. מה זה אלמוני? אלמוני ממש. שהרי כתוב, השיב אחור

עשיר, דא נבוכדנצר מלכא בר מלכא רישא דדהבא.

והכמתא דשלמה לגבי שמעי, מאי פתיב ביה.

(ש"ב טו ז) צא צא איש הדמים ואיש הבליעל. פוק פוק תרי זימני, פוק מירושלים, פוק מביתך. אמר ליה שלמה אנא לאו הכי אלא (מ"א ב לו) בנה לך בית בירושלים וגו', והנה ביום צאתך וגו'.

ועל דא אמר ליה קודשא בריך הוא, הטבת מסדר האחרון מן הראשון, דאתקיימת בקיומא לגבאי, ולא חיישת לחרופא וגידופא דשאר עמין. אבל ליני הלילה, הוי השתא בגלותא, ואנהיגי לבניך תמן באורייתא ובעובדין טבין. ואם יסהדן עליך עובדין טבין למפרוק לך, יפרוק. ואם לאו, יגאלתיך אנכי. חי ה' שכבי עד הבקר, עד דייתי צפרא ונהירו דפורקנא. (ד"א ליני הלילה וגו').

בשעתא דאתפליג ליליא, איהי איתערת לגביה, פדין קודשא בריך הוא אעיל בגינתא דעדן, עם צדיקיא, לאשתעשעא באורייתא בגינתא דעדן, עד יומא.

בדין אתי גואל. אימתי. בזמנא דישאל מצלן צלותא, וסמכין גאולה לתפלה. וישאל שריין על ארעא קדישא. וכד לא סמיה גאולה לתפלה, אז לא סמיה דא לדא, ואזלת בגלותא. והנה הגאל עבר אשר דבר בעז, דא איהו

גואל קרוב, יתיר קרוב לפורקן, (ד טו ק) ע"ב) סגי קרוב לעלמא דאתי, וימינא עילאה.

ויאמר סורה שבה פה פלוני אלמוני. מאי אלמוני. אלמוני ממש. דהא כתיב, השיב אחור ימינו. אמאי. אלא, בגין דהא עד קץ הימין שכיבת לארעא, כדין הוא